

Előfizetési feltételek:
Videkre postán vagy helyben hához
Egész évre 16 frt. Fél évre 8 frt.
Negyed évre 4 frt.
Egyes szám 6 krajczár.
Hirdetmények díja:
6-hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 12.
Kétszerinél 10, háromszorinál 8 kr.
A nyilvántartási díj 50 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Hirdetmények elfogadják a ki-
adóhivataltól kivül egyedül **Hansen-**
stein és Vogler hirdetésfelvételi
hivataltában Budapest: Borotya-utca
3. sz. I. em. Becs: Wallfischgasse 10. sz.
Prága: Graben 27.

KÖZÉPPÁRT

Politikai napilap.

Szerkesztői iroda:

Belváros, kalap-u. 15. sz. I. em.
A lap szellemi részét illető minden köz-
lemény a szerkesztőséghez intézendő. —
Bérmertelen levelek csak ismert e-
zekről fogadják el. — Kéziratok nem
adatok vissza.

Kiadóhivatal:

Belváros, Lipót-u. 2. sz. földszint (Her-
tész József könyvnyomdai irodája)
hova a lap anyagi részét illető közle-
mények (előfizetési pénzek, hirdetmények
kiadás körüli panaszok) intézendők.

Budapest, február 20.

A „Neue freie Presse“ mai vezércikke be-
hatólag foglalkozik a magyarországi ügyekkel
Igen természetesen tartjuk ezen érdekeltséget a
Lajthán tuliaknál, kikkel oly szoros politikai ösz-
szeköttetésben állunk és megelégedésünkre szol-
gál, hogy bécsi lapúrunk, valahára elfogulatla-
nabb szemekkel nézi dolgainkat és észébe jut,
hogy Magyarország rendezett alkotmányos álla-
potai legbiztosabb kezességét képezik az örökös
tartományok alkotmányosságának is; és viszont
Magyarország pénzügyi és politikai bajai termé-
szetszerű visszahatást gyakorolnak a monarchia
másik felének pénzügyi és politikai viszonyai-
ra is.

Mindemellett nem fogadhatjuk el a „N. f.
P.“ nézetét a mostani félszeg helyzetből való ki-
bontakozás módozataira nézve. A bécsi lap kevés
reményt köt a pártok átalakulásához és ennek
következtében azokon kívül keresi a leendő mi-
nisteriumot. Azt hiszi, hogy a király nevezhet ki
kormányt, mely noha nem parlamenti de mégis
teljes szigorúan alkotmányos lenne. Szerinte a
kormányt kiváló közigazgatási kapacitásokból
kellene alkotni, kik a törvényeket végrehajtanák
az adminisztrációt kellőleg berendeznék, a pénz-
ügyekben takarékoskodnának és mindenekelőtt
nem vennék tekintetbe a pártok és töredékek ve-
télkedéseit. A „N. freie Pr.“ szerint ily kor-
mány, mely parlamenti multja által nem lenne e
pártok üzemébe sodorva, lényeges szolgálatokat
tehetne az országnak, a pártoknak pedig időt és
alkalmat nyújtana a rendezkedésre és az állam-
kormány újabb átvételére.

Meglehet, hogy mesziről nézve a dolgokat
ezen expediens kimálkodik legalmasabbnak, de a
valóságban kivihetlenségét leginkább bizonyítja
azon körülmény, hogy itt nálunk, amyi minden-
féle kombináció közt épen ez az egy nem jutott
észébe senkinek.

Hogy ily kormány — eltekintve azon sub-
tilis megkülönböztetéstől, melyet a „N. fr. Pr.“
„a nem parlamenti és mégis szigorúan alkotmány-
os“ kabinetek közt föllátt, szintén csak a párt-
ok kompromissuma következtében tarthatnák
fönn magát bármily rövid ideig, az sokkal vilá-
gosabb, hogysem magyarázásával csak egy per-
czig is kellene időznünk: de vajjon képzel-
hető-e az, hogy a magyar törvényhozás párt-
jai épen most, midőn mindenki csak biztos
többség által támogatott erős és céljaiban, vala-
mint a megválasztandó eszközökre nézve öntudatos
kormányban hiszi föltalálhatni bajaink biztos
orvosságát, most az izgatottság legfeszültebb per-
ceiben hajlandó lenne magát kuratela alá hely-
yezni?

És kiknek kuratelája alá? A parlamenten
kivül álló közigazgatási kapacitásoké alá? De
hol vannak ilyenek? Azok, kikről föltehető, hogy
e kvalifikációval s e mellett elég routineal bir-
nak, a most még tetemes károk nélkül föl nem
oszlatható, sőt bizonyos fontos törvények meg-
alkotásáig el sem napolható országgyűlésen minisz-
teri kötelességeiknek megfelelőleg működni, csak-
nem kivétel nélkül ben vannak a parlamentben,
és magukkal viszik eddigi pártállásuk és parla-
menti működésük hátrányait, vagy ha tetszik
ódiúmat; hiszen az 1872-ki választások alkalmá-
val minden miniszterium iparkodott fegyverfog-
ható embereit bevinni a képviselőházba. S még
e mellett koránt sincs bebizonyítva, hogy a mi-
niszteriumok összes személyzetét bir-e amyi parla-
menten kívüli közigazgatási kapacitá-
tással amennyi számszerint is multhatlanul szük-
séges volna a miniszteri állomások betöltésére, s
aztán nem is egyszerű Statthaltereit Rathokról
van szó, hanem miniszterekről, kiknek a törvény
végrehajtásán kívül egyéb dolguk is van, és kik
nem a bürokratizmus keretében divatozó, hanem

parlamentaris fogalmak szerint felelősök tet-
teikért és mulasztásaikért.

A jelen pillanatban tehát, midőn az ország
mielőbbi újjászervezéséről van szó, midőn fontos
és életbevágó törvényeket kell alkotni, melyek
kivezessenek az eddigi politikai irány által te-
remtett tömlelekből, egy újabb és a status quo föntar-
tása céljából alakult Beamter-provisorium a
legképtelenebb lépés lenne, melyet csak egy tel-
jesen fejét vesztett államférfi tanácsolhatna a fe-
jedelemnek.

A „N. fr. Presse“ czéltalannak, sőt szinte le-
hetetlennek tartja a pártok szövetkezését vagy
egyesülését, melyre nézve azt mondja, hogy az
ilyen hiába hivatkoznék a lajtántuli alkotmány-
hü lakosság rokonszenvére.

Reméljük, hogy a lajtántuliak e tekintetben
helyesebben gondolkoznak, mint legtekintélye-
sebb hírlapi közegük.

Magyarország jelen pártviszonyai közt csak
is a rokonelemek egyesülése adhatja azon erős
többséget, melynek alapján egy erőteljes és hazafi-
as kormány a siker reményével kezdheti meg a
minden irányra kiterjedő regenerációnak immár
halaszthatanná lett nagy munkáját. És ne tartson
tőle a „N. f. P.“ ezen egyesülés nem fenyegetné
a monarchia két felének mai közjogi viszonyát,
mert sokkal sürgősebb teendői volnának itthon,
belügyeink körében, hogysem olyan irányba
tévedhetne, melyen tovább haladni most az or-
szágnak sem ereje, sem ideje. Egy koalícionális
kormány természetesen csak korlátozott számú
kérdések megoldására alakulhat, mint a rendes
parlamentari párt-kormány, de nálunk a mai hely-
zetben, egyfelől biztosítékul szolgálva arra nézve,
hogy államháztartásunkat az egyensúly lehető
helyreállításával rendezvén, hitelünket is újra
megszilárdítani s egy jozanabb politikai közgaz-
dasági és pénzügyi irány alapját megvetni, más
felől pedig időt nyújtani azon helyes pártalakú-
lásra, mely nélkül normalis parlamenti működés
nem képzelhető s mely természetesen beáll
akár úgy, hogy a koalíció pártegységéig for-
r össze, akár pedig úgy, hogy a pártmunkálatok
újabb kérdések körül elveik szerint tömörítve a
hivatását betöltött, s a létrejöttére okot szolgál-
tató kérdéseket megoldott koalíció szükségé meg-
szűnik.

— **A közalapok és alapítványok jogi természetének**
megvizsgálására kiküldött bizottság ma d. e. tartott ülés-
ében mindenekelőtt elhatározott, hogy a bizott-
ságnak két tagja hiányozván, a ház két új tag választá-
sára kéressék fel, egyszersmind megbízott a bizottság
elnöke azzal, hogy miután az egyetemi alapok jogi termé-
zetének megvizsgálására külön bizottság küldetett vala-
ki, mely azonban most nem létezik, kérje fel a házat,
hogy az egyetemi alapok átvizsgálásának feladatát is e
bizottságra ruházza. A kormányt Hegedűs Lajos mi-
niszteri tanácsos képviselte.

— **A nemzetiségi képviselők** — írja a „M. P.“ —
teljesen felhagytak azon szándékukkal, hogy képviselői
állásukról lemondjanak, hanem egy, a képviselőházhoz s
kormányhoz intézendő emlékirattal akarnak actióba lépni.
Vajjon nem volna-e tanácsosabb, ha a deák-párti román
képviselők böles tanácsát megfogadva, nem mozognának,
izgatnának folyton, s hasztalanul a t. nemzetiségi képv-
selő urak; hiszen ha körültekintenek Európában, láthat-
ják, hogy mindenünnen mily kedvezőtlen szelek lengetik
a nemzetiségi zászlókat.

— **Mollináry tábornok** Zágrábból leendő áthelyezé-
sére vonatkozó hírek ellen, a mérsékelt nemzetiségi kö-
rökben kedvezőtlen hangulatot szültek; az újvidéki
„Srbzski Narod“ ezen változást, ha megvalósulna, annál
szomorubb dolognak tartaná, mivel a szlavyon-horvát vég-
vidék mindekkorúig nincs polgárosítva; oly szakemberre
tehát — míg az átmeneti állapotok vége nem lesz —
mint amilyen Mollináry tábornok, föltötte nagy szük-
sége van ott azon népek, mely őt kitűnő tulajdonainál
fogva megszerette s föltétlen bizalmával ajándékozta meg.

A szászok tiltakozása.

Budapest, február 20-én.

A szász nemzeti egyetem alább következő famozs
tiltakozása, mely miatt a t. szász atyafiak megérdemel-
nek, hogy a belügyminiszterrel kissé meggyitljön bajuk,
a f. hó 16-diki ülésben fogadtatt el. Ezen ülés részleteire
vonatkozólag adjuk a következőket:

Obert Ferenc (a megyei szék küldöttje) a kép-
viselőt kidolgozására kiküldött hetes-bizottság előadója
„a legbensőbb fölündulás elnyomásával“ kinyilatkoztatta,
hogy nem marad más hátra, mint konstatálni, miszerint
az előadónak megtiltatott, a bizottság munkálatát védel-
mezni. Ezt konstatálva kívánom, hogy nyilatkozatom
jegyzőkönyvbe vétessék. Ha a miniszter ur ezen eljárásá-
ban nincs semmi erőszakoskodás, akkor sohasem volt a
jól szerzett jogokon erőszak téve.

Az elnök azt válaszolja, hogy az a jegyzőkönyv-
be, miután az ülés nyilvános, fölvetethetik.

Bruckner (Szeben város küldöttje) kinyilatkozt-
tatta, hogy a miniszteri rendelet az egyetem világs jogát
sérti meg, és ezen nyilatkozat indokolása után fölolvassa
— míg a szász küldöttek fölállanak, a románok ülve ma-
radnak, — a tiltakozást.

Az elnök a gyűlést körülbelül a következő sza-
vakkal zárja be:

Tölem a szó egy nyilatkozatra kéretett; s mégis
egy tiltakozás, protest még pedig nem él nélkül ül-
tiltakozás adatott elő. Van némely oly dolog Bruck-
ner képviselő ur bevezető szavaiban és magában e tilta-
kozásban is, melyet talán azonnal megszakíthattam volna.
Az nem történt, a szónok urat végig nem szakítottam
meg, mert ily módon véltem ezen, bizonyára rém nézve
is kellemetlen dolognak véget vetni. De konstatálom és
határozottan nyilvánítanom kell, hogy nem hallgattam el.
Azon helyekre is, hol jogtörés és jogsértésről van szó,
meg kell jegyezni, hogy ő excellenciájára a miniszter
azon nézetben van, hogy e rendelet jogában állott, hogy
hát azon kérdés, melyik oldal van a jog, az egyetem és
a kormány közt nincs még eldöntve. Különbben a kérdés
nem most emeltetett első ízben; sőt azt is konstatálom
kell, hogy az egyetemtől a jog, politikai teendőket is von-
ni hatáskörébe, korábbi és más kormányok által is több-
ször elvétellett s az ily kérdések tárgyalása tiltatott. Vé-
gül konstatálom kell azt is, hogy magánjogi ügyek föl-
lött a tárgyalás egyáltalán nem tiltatott meg. Az előadott
tiltakozás, miután tárgya nem tudott előre velem, ma-
gától érthetőleg nem lehet érdemleges tárgya és ezenki-
vül egész napi rendünk ki van merítve, a jelen ülést és
ülésszakot egyáltalán bezártnak nyilvánítom s magam
a képviselő urak további jó indulatába ajánlom.

A tiltakozás a következő.

„A szász nemzetnek saját, kilencz székéből és két
vidékből álló öszmunicipiumára vonatkozó joga az
1691-iki leop. diploma III. cz.-ben mint „sértetlen“, az
1791-iki erdélyi XIII. t. cz.-ben újra szentesítve s az
1868. XLIII. t. cz.-ben biztosítva van. Azonban az 1873.
december 21-dikén a törvényhatóságok átalakításáról
szóló, a képviselőházban beterjesztett törvényjavaslat
nyíltan azon czélzattal foglalja magában, hogy a „Király-
föld“ területét földarabolja, kiszakasztott népeit más
törvényhatóságokhoz csatolja s így a Királyföldnek
törvények és szerződés által biztosított ama jogát,
hogy területi és municipális egységet képezzen, megsem-
misítse.“

Miután elmondják, hogy az említett javaslat ve-
szélyességét tetézi még az is, hogy a kerületek ösze-
ségének magántulajdonát támadja meg, s hogy a bel-
ügyér megtiltotta az egyemnek, hogy e kérdést vita tár-
gyálul tegye, mint mely nem tartozik hatásköréhez, így
folytatják:

„A szász nemzeti egyetem joga és a mi kötelessé-
günk azt parancsolja nekünk, hogy ha már nem szabad
többé az egyetemben a Királyföld politikai és magán-
jogainak kérdéseit fölött tanácskozni, ha tiltva van
a vagyon és politikai létjog ellen intézett jogtalan meg-
támadások ellen védekezni, — legalább nyilvánosan kije-
lentünk, miszerint ezen szándéklatok, eljárások és rend-
szabályok ellen ünnepelesen tiltakozunk. A szász nem-
zet és az általunk képviselt székek és vidékek nevében
tiltakozunk a királyföld területének szándékolt földara-
bolása és székei és vidékei egységének ezzel egyetértelmű
megsemmisítése ellen. Óvást teszünk a szász egyetem
törvényes hatáskörén s a szászföld törvényhatósági jogain
szándékolt megsemmisítése ellen. Óvást teszünk az
egyetem vagyona fölötti rendelkezés jogának a törvény-
hozásra való átruházása ellen. Végre törvénytelennek és
jogtalanunk jelentjük ki a belügyminiszter ur ez év jan.
27-ről 55502 sz. a. kelt rendeletét, mely a szász nemzeti
egyetemtől elvonja oly kérdések fölött a tárgyalás jogát,
melyek alkotmányos hatáskörébe tartoznak. A kormány
hatalomszava által megrabolva attól, hogy jogunkat s a
szász nemzetet magunk képviselhessek, a lerombolt jog
újra fölépítését s védelmét Magyarország országgyűlésé-
től, koronás királyától s a népek s a fejedelmek sorsa föl-
lött örökös gondviselésétől várjuk.“

Flumás János

Büntető törvénykezésünk.

Büntető igazságszolgáltatásunknak — törvényhozási uton, — a kor kívánalmainak megfelelő szabályozása leghalaszthatlanabb szükségünk egyikét képezi. Összehasonlítván ugyanis eljárásunk nehézségét s a biztos alapon nyugvó egyöntetűség hiányában sinlő bírói határozatokat a más államokban, de hogy messze ne menjünk a lajtántuli tartományokban divatozó büntető eljárás gyorsaságával, a bírói határozatoknak az írott törvény alapján nyugvó határozott következettségével; szomorúan kénytelenítettünk a mostani állapotok tarthatatlanságáról s a törvényhozás e tekintetbeni intézkedésének égető szükségéről meggyőződni.

Nehéz eldönteni, mennyiben oka a mutatkozó renyheségnek a divatozó eljárási szabályzat gyarlósága s mennyiben keresendő az ok az egyénekben, meg azon életrevaló institutiók hiányában, melyeknek segítségével gyors eljárás nem képzelhető, értjük a jól szervezett éber rendőrséget, de hogy a hiba és hiány mindháromnál mutatkozik, azt állapotaink vizsgálata első pillanatra beláttatja velünk.

Hogy a hiányok az illetékes helyen sem ismeretlenek, arra következtethetünk azon körülményből, hogy rövid két év leforgása alatt már a második eljárási javaslat létrejöttéről veszünk tudomást, s a fővárosi rendőrségnek az állam által történt átvétele is aligha nem az eddigi ázsiai állapotok belátásából eredett.

Nagy érdekeltéssel tekintünk mindannak elejé, mitől a mutatkozó bajok orvoslása várható, s ép azért megdöbbenünk ama hír hallatára, miszerint a kormány azon javaslatot szándékozik törvény erőre emeltetni, melynek követésére eddig a kir. ügyészségek utasítva voltak, s melynek életre nemvalóságát két évi tapasztalat több mint eléggé beigazolta.

Ha e hír alapos, s ha a törvényhozás többsége az „Ellenőr“ Kun Lászlója szerint egy magas államtisztviselő tekintélye iránti hódolatból e fércművet „keresztül hajtja“, akkor fenytő törvénykezésünk siralomvölgyéből még soká tétlen vágyakozással tekinthetünk ama szebb viszonyok felé, melyeket a Lajtántul egy Glaser erős akarata és genialitása teremtett. Valóban a készakarva nem látás cinismusá szükségeltetnék ahoz, hogy egy eljárási szabályzat, melynek éhletelensége fölött minden hozzáértő szakember pálcát tört, melynek hasznavehetlenségét rövid idejű érvényben léte alatt a tapasztalat napról-napra beigazolta, a törvényhozás elé vitessék oly cézből, hogy az törvényerőre emeltessék csak azért: mert azt ez, vagy ama magas államhivatalnok tekintélye kívánja.

Tiszteljük mi az ily érzékenykedő tekintélyeket, de mindazáltal, ha annak és igazságszolgáltatásunknak kockára tétele közt van választás, sehogy sem vagyunk hajlandók az utóbbinak hitelét az előbbi kedvéért földőzni.

A javaslat keresztülvétele állandósítása volna azon rendszertelenségnek, mely mostani állapotainkat oly kiválóan jellemzi, állandósítása ama határozatlanságnak, mely az eljáró közegek hatáskörének szabályozatlanul hagyása miatt az eljárásnak legtöbbször sikerét kockáztatja. Naponkint fordulónak elő esetek, midőn a vizsgáló bírónak vagy a törvényszéknek a kir. ügyészséggel illetékesség miatt folytatott vitája a szónyvegen levő érdemleges elintézését késleltetné, míg a felsőbb bíróságoknak ilyes kérdésekre nézve különböző senatusokban hozott szétálgázó határozatai által — mire ma számtalan példát lelünk — a nép lelkében az igazságszolgáltatás iránti bizalom komolyan megingattatnék. — Szentelése volna ez a habozó kapkodásnak, s a tetetetlen próbálatásnak — a legfigyelemre méltóbb érdekeknek kockáztatása, sőt földőzése mellett.

Nem oszthatjuk azonban az „Ellenőr“ föntebb említett cikkeközjének nézetét sem teljesen, ki párhuzamot vonván az iteni s a lajtántuli büntető igazságszolgáltatás eredményei között az összes bajok egyetlen okának ezen eljárási szabályzatot tartja; mert a lajtántuli büntető eljárás gyorsaságában nem csekély érdeme van annak, — ami nálunk nincs, — tudniillik a jól szervezett rendőrségnek. Ne szóljunk a vidékről — hol még ma is a patriarhalis korszak burjánai virágoznak, de hasonlítsuk

csak a fővárosi rendészeti viszonyokat a lajtántuliakhoz, — bizonyára még szembetűnőbb különbségeket találunk, mint a Placht-féle — s a csanádmegyei Cséfele büntények közt tapasztaltuk. — Nem oly rég történt, hogy ne emlékezhetnénk a gr. Majláth Kálmán-féle esetre, — midőn a rendőrség oly egyén tartózkodását nem tudta fölfedezni, ki a fővárosban nyilvános fölolvásokat tartott, és saját neve alatt majdnem naponként a hírlapokba. S nézzünk utána a pesti törvényszék és kir. ügyésznél, hogy ez vagy ama tanúnak föl nem találhatása miatt hány püresomó hever elintézetlenül, s hány egyén fogyasztja, vizsgálati fogságban ülve, az állammak hat garasos élelmezését?

Komoly és gyors megoldást sürgető bajok ezek, melyeknek gyökeres orvoslását figyelmen kívül nem hagyható tekintetek követelik. De épen a gyökeres orvoslás szükségének meggyőződésében nem láthatjuk helyét e téren az egyéni hiúság és hivatalnok tekintélye respectálásának, kivált, ha hazánk igazságszolgáltatásának tekintélyét kívánja áldozatul.

Minden esetben a törvényhozás bizonyos sterilitására enged következtetést vonni az, ha idegen országoknak institutói, melyek jobbára csak az illető népek politikai és társadalmi életéhez, meg jogi fejlettségéhez alkalmazvák — átvétnének anélkül, hogy azok a nemzeti élet legsajátságosabb viszonyaihoz illőké alakítottatnának. A külföldi törvényhozások vívmányai kell, hogy a törvényhozónak folytonos tanulmányai legyenek, melyek őt a nemes versenyre buzdítsák s az önkárán tapasztalás veszélyeitől megóvják, — de a különböző idegen intézményeknek minden józan tervszerűséget nélkülöző összehordása nagyon is emlékeztet ama festvényre, mely előtt a klasszikus dalnok gnyoson kiált föl: „risum tenentis amici!“ Pedig hát — sit venia verbis — ilyen csoda festménynek tünk föl az rendelet is, melynek követésére jelenleg az ügyészségek utasítva vannak, s amelynek törvénytarunkba jutása a bajok gyökeres orvoslása helyett azoknak meggyökeresítése volna.

Bizunk — s az 1840-ki példából merítve meggyőződést, méltán bizhatunk törvényhozásunk bölcsességében, hogy e nagyfontosságú kérdést a kor igényeinek megfelelően gyors megoldani, s a hozandó törvény világosságot gyujtand a mostani sötétség — közepette — bár nem szolgált annak bölcsőjével valamely államtitkári asztal fölője. Jusztus.

Külföld.

Budapest, február 20.

A német birodalmi gyűléstegnapelőtti ülése az elsass-lothringeni képviselők föllépte miatt viharos volt. Ezen ülés első gyakorlati bizonyítéka, hogy Bismarck Elsass-Lothringen annectálása által a német birodalom testébe oltotta azon veszélyes kóranyagot, mely máris e vesedést idézett elő, melyet nem lehet megörvösölni semmi gyógyszerrel, s melyet ha a betegtest egyik tagjából eltávolítanak, annál mérgesebben fog kitörni egy másik testrészen.

Elsass-Lothringen Németország Achilles-sarka, Lengyelországa. Teuts elssási képviselő föllépte a német birodalmi gyűlésben kacajjal fogadtattott ugyan, de a történelem megmutatta, hogy egy elnyomott nép tiltakozását kacajjal épen nem, vassal és vérrrel pedig csak ideiglenesen lehet.

A szóban forgó ülés képét a következő kivonatban adjuk:

Teuts egyik elsass-lothringeni képviselő és társai tárgyalatni kívánták azon indítványukat, hogy az elsass-lothringeni képviselők francziául beszélhessenek. Elnök kijelenté, hogy a házszabályok értelmében ily indítványt azonnal tárgyalni nem lehet, ha csak egy képviselő is tiltakozik az ellen. Egy hang: Tiltakozom!

Elnök; akkor az indítvány el van vetve. Eközben Teuts képviselő a szövekre lépett, beszélni kezdett német accentussal. Mi először beszélünk itt, mert Németország egy önálló, franczia népet annectált (nagy zaj). — Elnök kijelenté, hogy a szölv által beadott indítvány eljettett, nem tárgyalatik.

Teuts: Miután a német nyelv nem anyanyelvem (hosszas zaj, fütty és láрма), a házszabályok értelmében

olvasni fogom beszédemet: Németország, mely visszaélt a mivel nemzetek jogával (viharos zaj, elnök csönget.) — Teuts: Beszédem nem hosszú. (Derülttség.) — Elnök: Én a szónokot teljes szabadságban engedtem nyilatkozni de ha ő a szövekről a német nemzetet sértő kifejezésekkel él, kénytelen leszek őt rendre utasítani. (Bravó! Hosszas zaj.) — Teuts: Elsass-Lothrigiát rabszolgaságba akarják süllyeszteni. (Nagy derülttség.) Az annectálási szerződés semmis, mert a két szerződő fél egyikének szabad beleegyezése nélkül jött létre. (Nagy derülttség.) III. Napoleon soha sem akart valamely népet annectálni, mielőtt annak akaratát, kívánságát megtudta. (Nagy zaj, derülttség; elnök csönget.)

A külszin legalább meg volt mentve (Zaj.) A brutális erőszak nem képes szétépíteni a családi kötelékeket, melyek minket Franciaországhoz fűznek. (Itt megszűnik szölv olvasni, ezután szabadon beszél.) Mi azért választottunk meg, hogy a franczia nemzet iránti ragaszkodásunkat tanúsítsuk. Mi nem ismerhetjük el a németeket testvéreinknek. (Derülttség.) Ha Németország, mint ezt egy mivel nemzettől várni lehetett volna, nagylelkűen cselekedett volna, (Derülttség.) mi rokonszenvet táplálnánk irányában. A háboru volt a mi szerencsétlenségünk, de az önké is az lesz.

Miután Teuts elhagyta a szöveket, dr. Raess strassburgi püspök lépett oda s kijelenté hívei nevében, hogy a frankfurti békeszerződést jogilag főnállónak tekintik. (Csodálkozás. Bravo.) Teuts indítványára a lengyelek és a socialdemokraták szavaztak. Az elsass lothringeni pap-képviselők ilye maradtak szép csendesen még akkor is, midőn többi társaik tüntetőleg összeszedve papírjaikat kiléptek a tereből.

Az elsass-lothringeni képviselők indítványa fölötti szavazásra vonatkozólag távirják Berlinből: 1. az elsass-lothringeni következő képviselők: Winter, Schelin, Simonis, Philippi, Scaumburg báró, Gurber és Hartmann nem azért maradtak ilye, hogy a többséggel szavazzanak, hanem hogy a szavazástól tartózkodjanak, mivel a vita megzakítása által rájuk nézve lehetlenné tétetett álláspontjukat megjelenni? A szociáldemokraták és Sonnemann képviselő azért szavaztak az elsass-lothringeni indítványa mellett, mivel minden annexiónak ellene vannak, s Elsass-Lothringen jövődöbéli alkotmányát, a lakosság megkérdésének hiányában, perhorreszkálják. 3. A lengyelek pedig elvi barátai a népek örendelkezési jogának, s ezért pártolják az elsass-lothringenieket.

Az angol választások 212 új tagot adtak az alsólháznak, teát 16-tal kevesebbet, mint az 1868-diki választások. Ezen 122 számból. Angliára és Walesre esik 148, Skóciára 25 és Írországra 39. A konzervatívok, összesen 61 kerületet nyertek, míg a szabadelvek 1868-ban csak 17, s 1865-ben 24-et. A konzervatív kormány 54 szavazattöbbséggel fog rendelkezni.

Különfélék.

Budapest, február 20.

A király tiszteletére tegnap a szt.-pétervári kormányzósg nemessége — mint az orosz fővárosból távirják fényes táncvigalmat rendezett a nemesházban. A nagy magas terem, melyet fehér oszlopok középtér- és oldalkarzatokra osztanak, nagy üvegesillárokkal volt kivilágítva. A terem sarkában exotikus növények voltak, a nyílt udvari páholyt virágozó kaméliák környezték. A császár-király ő fölsége az orosz czári udvarral 11 órakor jelent meg és élénk fölkiáltásokkal fogadtattott. Az első négyesben résztvettek: a kaesarewna nagyhercegnő, Schuvaloff gróf nemesi tábornagygyal, a walesi hercegnő Valdemar herceggel, az edinburgi hercegnő a dán koronaherceggel, a badeni hercegnő a walesi herceggel és két pár a társaságból. A jelenlevők kört képeztek a tánczosok körül, a császár-király a cerele után az udvari páholyból nézte a táncot. A zene az angol-négyest játszotta. A második négyest a Caesarewna nagyhercegnő Andrassy gróffal, a badeni nagyhercegnő Bellegarde gróffal tánczolták. — Az osztrák-magyar uralkodó tizen-

Én pedig azon udvari inasok felé intézém léptemet, kikre idegenem mutatott, s kik távolról szemtanúi valának az egész párbeszédnek.

Vajjon ki lehetett, hogy oly röviden abszeizolt, s honnét ismerős nekem ez arcz? Ezekén tételődtem, míg elértem a palotát.

Az iméni tapasztalásból tudva, hogy más nyelvet ez emberek nem beszélnek, mint csak az oroszot, a néma játék nemzetközi nyelvéhez folyamodtam, s a kérdést magában rejtő taglejtésekkel tudakozódtam érdekes ismeretlenem ki léte felől.

Csa . . . csa . . . csa . . . csá! feleltek azok a legnagyobb hódolat teljes és rémülettel reszketeg hangokban.

No szépen vagyunk, gondolám magamban, én tehát magát a czárt szólítottam meg, s rögtön eszembe jutott, hisz ezen arczképet a pétérvári kirakatokból ismerem, hol mindenféle alakban, a látogatójegyöl egész életnagyságig, mindenféle pompázik.

Nem sokáig adhattam azonban át magam saját gondolataimnak, mert azon két főtiszt, kik a minden oroszok urát, s a föld egyik leghatalmasabb fejedelmét illő távolban kísérik, csak hamar nálam termettek, s közbe fogva, követésükre intettek.

A czári park bejáratával szemközt egy hosszú üvegház van, melynek a palota felé eső része emeletes. Ide vezettek engem az emeletbe, hol egy tágas előszobát találtunk, már csaknem egészen telve sok, kihallgatást váró mindenféle rangú és rendű egyénekkel. Kísérimet az örök mindenütt tisztelegve fogadták, s ide érkezve, míg az egyik velem az előszobában maradt, a másik azonnal egy mellékajtón eltűnt. Alig pár perc múlva kinyílt az audientia-ajtó s az én tisztem intett, lépnek be.

Simonffy Kálmán.

A „KÖZÉPPART“ TÁRCZÁJA.

Az én találkozásom a czárral.

(Igaz történet.)

II.

Nem részletezem itt most ezen 27 orosz mértföldnyi nagy park egyes szépségeit, hanem beérem annak jelentőségével, miszerint képzelje valaki, hogy Czegléd, Kőrös, Kecskemét és Szolnok közt lévő, mintegy 7 □ mértföldnyi térségünk tele volna kerti ékességekkel, ugró-kutak, virág-ágyak, források, patakok, tavak, hidak, szobrok, emlékművek, színház, kínai falu, hollandi telenészet, svajcezi házak, török kioszkok, keleti fürdőhelyek, függő kertek, pavilonok, goth, etrusk egyéb épületek, bronz, márvány statuák stb. a leghelyesebb elrendezés-sel pompáznak itt. S mindezen tárgyakat képzeljük rózsáligetek, remetelakok, mesterkélt romok, római sírok, vízescsek és grották közé a magas kertészeti szabályai szerint beosztva, ahol minden lépten-nyomon új, meg új tárgy köti le figyelmünket.

Ilyen a czárok világhírű parkja, s ennek a bejáratánál van egy nagy palota, melyben fegyver- és régiség-tár, mesés fényű szobák és roppant értéket képviselő műtárgyak léteznek. Ezen palotát akartam én mindenek előtt megnézni.

El is értem a palota ajtajához, hol azonban egy-könyven be nem juthatni. Mindenféle nyelven, francziául, olaszul, angolul, németül, diákul, a melyen csak számát felnyitni tudtam, próbálkoztam magamat érthetővé tenni a kétlábú czerberusok előtt. Mind hiába, ezen szölgaszemélyzet nem tudott egyébkint, csak oroszul. Végre, mi-

dőn minden iparkodásom hasztalan volt, csüggeteg kedélyvel ott hagytam őket és elindultam a parkban sétálni.

Alig haladtam azonban pár száz lépést, jón velem szemközt egy déli természetű, magas orosz tiszt, lapos, ke-rektetejtű tiszta fehér sapkában. Utána 50—60 lépésre két másik tiszt, de ezek már nagyobb ranguak lehetnek, mert fényesebb öltözetben s zöld tollas pofon ütött kalapban voltak. Ugyanazon uton, melyen én haladtam látszott az első jönni, de csak látszott, mert minkeelőtte hozzáam ért volna, egy mellék ösvényen balra kanyarodott. Nosza, gondoltam magamban — az orosz tisztnek jobbára mind beszélnek francziául, ezt ugyan el nem eresztém szó nélkül.

„Bocsánat uram, — szóltam — francziául — legyen oly szives, álljon meg meg egy kevéssé!“

„Kicsoda ön?“ hangzott vissza, felém fordulva a megállított.

„Egy utas, ki először vagyok e remek kertben.“

„S mit akar tőlem?“

„A császári palotát akarnám megnézni, de azon, ott lévő egyének — feljűk mutattam — be nem eresztettek; kérem azért kegyedet, uram, ha engem utba igazítani sziveskednék, vajjon kihez és hová forduljak, hogy czé-omat érhessem.“

Mialatt én ezt mondam, mereven tekinték szemem közé a tisztnek, s volt alkalman meggyőződni szabályosan szép arcvonásairól. Egész kifejezése egy magas fúurat gyanítottat; a hang, a modor olyan volt, melyrőtön elárulá a született arisztokratát. S nekem az volt különös, hogy az arcz nem volt egészen idegen, mintha már láttam volna valahol.

Erre kezével intett a távol tőlünk ácsorgó udvari cselédségre, és elfordultában szölv ugyan még valamit, de a melyet én kellőképp nem hallhatva, meg nem érttettem, és indult tovább.

két órákor hagyta el a termet. Ugyancsak tegnap este Ferencz József őfelsége tiszteletére az oldenburgi hercegnél ebéd s a teli palotában táncvizgalmot rendeztetett. Őfelsége a testőrparancsnoknak, sok főszárnysegédnek és a legfőbb udvari méltóságoknak magas rendjeleket adott; Langenau b. osztrák-magyar követ az orosz „Alexander-newsky“ rendet kapta.

Tanári képesítés. A vallás- és közoktatási miniszter Högyes Endre tudornak a budapesti egyetemen magántanár lett képesítését megerősítvén, megengedte, hogy ezen minőségben a kísérleti kórtanból előadásokat tarthasson és hirdethessen.

Névváltoztatás. Klein Mór budapesti lakos, vezetéknévét „Kilinyi“-re változtatta át.

A kir. postai igazgatóság a következő hirdetményt teszi közzé: Az ideiglenesen beszüntetett homrogi postahivatal (Abaujmege) folyó hó 20-án ismét életbe léptetik s összeköttetését a Homrogi és Szikszó közt naponta forgalmazó küldőzsekkocsipostajáratok által fogja nyerni. Mi emellen oly megjegyzéssel hozatik nyilvánosságra, hogy a nevezett postahivatal kézbesítési körét a következő helyek képezik: Hajnalos, Homrogi, Monaj, Selyeh és Tomor.

Azon gör. kath. papokat, kik a naptáregyesítés kérdésében a marmarosi ruthen lakosság közt a magyar állam ellen izgattak, mint a „Marmaros“ hallja, a m. sziget kir. ügyész büntetőperbe fogja.

Ezer hatszáz kilencvenhárom vagy a francia polgárháború, a Viktor Hugonak legújabb, 3 kötetes regénye megjelent s szerkesztőségünkhez beküldetett. A teljes mű előfizetési ára 5 frt. Fordították: Aldor Imre és György Aladár. Kiadta a „Franklin“-társulat (egyetemutca 4 sz.) Megrendelhető utóvét mellett is. Mondanunk sem kell, hogy a nagy nevű szerzőnek ezen érdekes művét legközelebb ismertetni fogjuk.

A szegedi állandó hid építését, mint a „Szegedi Híradó“ írja, alkalmasint a bécsi Rothschild-ház fogja magára vállalni. A hid építésének megvitatására kiküldött szakértő bizottság legközelebb Szegedre megy, hogy az általa már elkészített terv alapján a tárgyalásokat megkezdje.

Nemzeti színház. Bereczik Árpád „Szekelyföldön“ című pályanyertes népszimtműve ma este került színre a nemzeti színházban. A darab eléggé, a darabban előforduló szép népdalok és táncok nagyon tetszetek. Szerzőt a majd zsufolóság megtelt színház közönsége már az első fölvonás után bosszantartó tapsokkal hitta. A darabról egyelőre csak annyit, hogy meséje és intriguja erőszakolt, de van néhány jó alakja, s ügyes jelenete. A darabról és a szereplőkről holnap bővebben.

Az orsz. képzőművészeti társulat a „Verein für vervielfältigende Kunst“ című műtársulat igazgatóságával igen előnyös feltételek mellett több évre s olyképp szerződött, hogy saját tagjainak évi műilletménye gyanánt egy lap helyett jövőre 4 remek műlappal álló albummal fog szolgálatni, mely műlapok hátrá rendszerint a két országos (muzeumi), és előbb Eszterházy féle képtár részben remekműveiből lesz kiegészítve, a negyedik lap pedig a legelső hazai művészek egy — egy legjobb műveinek másolata lesz. Mihelyt azonban a társulati tagok jelen létszáma 500-al szaporodik, kikötött kedvezményül az album évente egy 5-dik lappal fog bővülni. A képzőművészeti társulat választmánya ezen szerződésben mind a művek, mind a sokasító művészek választására nézve magának kellő befolyást biztosított, a hazai metszőknek első vonalban leendő figyelembe vételét kikötötte, s így lehetővé válik az, hogy állandóbb tagjainak néhány év leforgása után az országos képtár legszebb műveinek európai hírű művészek által készített rézmetszetekben való teljes gyűjtőmennyét becséssá kezere; mely eredményt a hazai műkincsek ismertetése és a műterek fejlesztése szempontjából nagyfontosságú vivmányának kell tekintenünk. A választmány által a társulat alapító és rendes tagjaira nézve megállapított újabb keltű és rögzített kedvezmények röviden összefoglalva a következők: 1. A társulat alapító és rendes tagjai a társulat által rendezett minden tárlatot ingyen látogathatják és családjaik számára szabad belépti jegyeket kapnak, valamint a társulatnak szakmunkáiban és műfolyóiratokban gazdag könyvtárát ingyen használhatják. 2.) Minden tag, mint említett, évente egy 4, esetleg 5 műlappal álló albummal részesítetik melynek értéke a rendes bolti árához viszonyítva a tagdíj összegét tetemesen fölmúlulandja. A társulat már a jövő évben fog gondoskodni arról, hogy tagjai az album számára művészeti kivitelű diszkókat juttasson áron kapthassanak. 3.) Az általános műsorszámon kívül, melyhez minden tag ingyen sorsjegyet kap, jövőre időszakonként a társulat tagjai számára külön és kizárólagos képsorsolás fog rendezetni, melynek főbb nyereseményeit, a mutatkozó részvét arányában, jelesebb hazai művek képezendik. 4.) Azon új tagok, kik f. évi január 1-jétől számított öt évi időszakra magukat tagokul kötelezik, a társulat három utolsó évi műlappal közül egyet szabad választás szerint ingyen nyernek. Ezen három nagy műlap: „Mária Theresia királynő a schönbrunni várkertben“; „Faust és Margit“ mindkettő Liezen-Mayer Sándor háznékfiának olajfestménye után és „Szűzmária s a hitértők“ az országos képtárban őrzött Murillo-féle műre-meknek acélmetszetű másolata. 5.) A társulat tagjai évi 10 forint árán tagjai lehetnek egyúttal a bécsi „Verein für vervielfältigende Kunst“ című műgyűjtőnek, s annak mindazon műkölteményeiben részesülnek, melyeket mások csak 15 frtnyi tagdíj fejében nyerhetnek. 6.) A mely városban végre a társulati tagok száma 100-ra szaporodik a társulat köteletségének ismerend mindán második évben főktárlatot rendezni; sőt kész ilyeneket rendezni más városokban is, hol a társulat ezéjái iránt fokozott részvét mutatkozik, s hol a helybeli tagok többsége erre vonatkozó óhaját a választmány tudomására juttatja. Mindezek alapján a társulat igazgató választmánya a műpártoló közönséghez, társulatunk minden tagjaihoz, egyenként és összesen azon hazafias kérést intézi, hogy a társulat érdekeit, a maguk körében lelkesen felkarolni s előmozdítani sziveskedjenek, mert nagyon is elkergetnek látjuk idejét annak, hogy a hazai művészet közügyén társadalmi uton is lendítsünk, s hogy művé-

szink jelesebbjei ne majdnem kizárólag a külföld pártolására legyenek utalva.

Az egerek ellen erélyes és eredménydus háborút viselt Nádasy István, Baranyamegye és gazd. egyestület alelnöke, ki a szt.-lőrinci uradalomban fölöttébb elszaporodott egereket részint kiöntés, részint szántáskor megfogás majd phosphor által nagymértékben kiirtotta s a szomszédos birtokosokat erélyes és eredményes példaadásával buzdította; ez okból a kereskedelmi és földmívelési miniszter Nádasy Istvánnak — az egész vidékre közhasznos előmozdító eljárásáért — elismerését fejezte ki és fölkérte, hogy a Baranyamegye gazdasági egyet-let után a további irtásra jövőre is erélyesen hatni sziveskedjék.

Rövid hírek. Nagyváradon mult szerdán d. u. az égborult, s dörgött; a nép ezen februárban nagyon korai természeti tüneményt jó előjelnek vette az idei termésre nézve. — A budapesti ügyvédjelöltek s joggyakornokok egylete f. hó 22-én azaz vasárnap d. u. 5 órákor a 2-dik vitaversenyt fogja az ügyvédegylet helyiségeiben (uri-utca 8. sz. I. em.) megtartani, a melyre az ügyvédjelölt urakat s egyáltalán mindazokat van szerencsém meghívni, kik az ügy iránt érdeklél viselteknek. Melha Kálmán, elnök. — Az urasági legények a farsangutolsó napján bált tartottak a zerge-utca 24. sz. házban. — Rókitanszky-nak a bécsi orvosi egyetem híres tanárának, negyven évi tanári működése alkalmából a bécsi egyetem tegnap díszes ünnepélyt rendezett. Az ünnepelt tanárral a közoktatási miniszter már tegnapelőtt közölte a császár legfőbb elhatározását, melylyel ritka érdemei elismerésül a Lipót-rend középkeresztjével díszítette föl. Az olasz király az olasz koronarend középkeresztjét küldte meg Rókitanszky-nak. — L. Berényben, mint a „P. Ll.“-nak írják tegnapelőtt a korcsmában, a huszárok és parasztek közt verekedésre került a dolog, s több paraszt halálosan megsebesített; az egész község, a hosszabb ideig tartó verekedés alatt nagy izgatottságban volt. A verekedést állítólag a parasztek kezdték. — Horn Edének az államháztartás reformjáról szóló, s a „P. Ll.“-ban megjelent cikkei magyar fordításban fognak megjelenni Zilahy kiadásában. A mű 7—8 ivre fog terjedni; ára 1 frt lesz. — Rónay Jácint ezimzetes püspök 1070 frtot adott a pozsonyi dóm kijavítására. — A katonatiszti-kaszinó farsangi záróünnepén vagy ezer ember vett részt. — Rossit, mint halljuk, a napokban Haynald érsek fogja meglátogatni, hogy kifejezze Rossi művészetére iránti hódolatát. Rossi a legközelebbi napokban gr. Károlyi Ede vendége volt.

Nemzeti színház. Szombat, február 21. „A bolygó hollandi.“ Opera 3 fölvonásban.

Polemia.

A „Reform“ tudvalevőleg egész életében szerette az extrawurstot a politikában is, de főleg a művészet dolgában, s e tén az extrawurst-hajhászatot gyakran a nevelésesen túl a cinizmusig vitte.

Hogy miért, miért nem, nem tudtuk magunknak megmagyarázni, talán azért, hogy mindig „eredetiséget“ affektáljon s megmutassa, miként lehet a rendes ut mellett kövölgyögni s az igaz utat következetesen elkerülni, pusztán csak azon okból, mivel azon mások is járnak.

Nem szólnánk a „Reform“-nak ezen, a nézőkre nézve nagyon mulatságos eviczkéséről, ha nem volnánk meggyőződve, hogy a „Reform“ extrawurst-hajhászata ártalmára van az irodalomnak és művészetnek. Nincs olyan rossz szindarab, vagy szini előadás, melyet a „Reform“ nem magasztalna, ha a többi lapok szidják, s viszont nincs oly kitéző színész, kit a „Reform“ le nem rántana, ha valamennyi lap magasztalja — miért? Hogy a journalistika egyhangú nyilatkozatában ő képezze a — gixert. Így tett és tesz a „Reform“ Rossi előadásaira vonatkozó szini bírálatában is, s míg az összes magyar hírlapirodalom elragadtatással irt Rossi művészetéről, addig a „Reform“ elfogultságában nem átalotta kimondani, hogy ismer olyan magyar színész, ki „Othellót“, úgy, vagy különben eljátszaná, mint Rossi; Rossi „Lear király“ pedig a színpadról lekorbácsolni való volt, talán hogy helyét a „Reform“ által fölfedezett „nagyság“ foglalja el.

Rossi „Lear“-jére vonatkozó bírálatunkban kifejeztük, hogy Lear király jellemző vonatkozólag lehetnek eltérő egyéni fölfogások, ezeknek azonban Rossi nagy-szerű fölfogásával, s főleg azon esodálatos erővel szemben, melylyel Rossi fölfogását keresztül vitte, el kell nemulniok. Nem történt így.

Az összes hírlapirodalom ismét versenyzett Rossi magasztalásában, a „Reform“-nak tehát ismét gixert kellett adnia, mit meg is tett következőképen:

„Engemet, ki kis hittel mentem a színházba és esodálat nélkül jöttem el belőle, kevésbé érdekelt Rossi, mint Lear király. Az elsőt láttam egész pompájában, az utóbbinak árnyékával sem találkoztam. Láttam egy híge-velejtű, ideges, rángatózó vén embert, a kinek egy a sze-gények házában megüresedett állomás nagy jótétemény lett volna; de nem láttam a mesebeli királyt, aki meg-döböntő lépésekkel, főséges lélekkel ostroma tárgyát teszi a maganevelte gonosz életnek. Mikor az öreg Lear tébolyultan jön s mondja, hogy „minden ize egy-egy király“, akkor olyan hazugságot mond, a melyért jobb körülmények közt a bolondját megkorbácsolni. Rossi Lear-jének megtébolynodni boldogság. Jobban fog hozzá illeni, ha megjuhásodik, vagy elindul koldulni. Rossi Lear-jel belső értékének sok a híja. A szánalom, a melyet kicsikar tőlünk, nem a tragikai megindulásé, hanem az, amelyet érezve, önkénytelen zsebünkbe nyulunk egy alamizsna-krajezárért. Színészi kur-iózum inkább, mint színművészet, mert ez utóbbi belső tartalmát nélkülözi. Egészen megbotránkoztató, mint rugja föl Rossi önkényesen a szerepnek, Lear tébolya fejlődésének kompozícióját. Mit ő neki ez a fejlődés!“ stb. stb.

Ily és hasonló nyilatkozatokkal állít ki a „Reform“ szegénységi bizonyítványt saját műlése mellett.

Hogy a „Reform“ „R“-je „kis hittel“ megy el Rossi előadásaira, s esodálat nélkül tér vissza, ahhoz semmi közünk, az az ő dolga. Ő lássa, ha egy nagyszerű előadást, míg a közönség átszellemül az igazi művészet élvezetében, ő csak azért néz végig, (ha ugyan végig nézte) hogy előre dogmává tett kishittőségének mentségül szolgáló okokat kutasson föl. Ha a „Reform“ kritikusa Rossi elleni elfogultságán táplált dühét magába fojtaná, s az igazság iránt nem misztifikálná a közönséget, miattunk bátran echaufirozhatná magát haragjában ott, hol más közönséges halandó a lelkestülbe melegszik bele. A „Reform“ kritikusa azonban Rossi elleni mérgét föltárlja a közönségnek, talán, hogy az általa protegált színészi „nagyság“-ot, ki a „Reform“ szerint Rossival versenyezhet, megóvja a közönség szemében való eltörpüléstől. Biztosítjuk a „Reform“-ot, hogyha Rossi elleni kifakadásainak különcködésén kívül ez is indoka, úgy épen az ellenkező eredményt éri el. Mert, ha már kedve tartja pártfogoltjának dicsőségét magasztalni, ezt megtehetné Rossi lerántása nélkül is. Mondhatná, hogy Rossi nagy, de az ő embere is nagy ember, s talán akadna valaki a közönségben, a ki ellhinné állítását. Így azonban minden hozzáférő csak kikaczagja, s a „Reform“ védenéjének csak ünhiességét gédelgeti, akire pedig bizony-bizony ráférne, hogy egy kissé Rossizhoz járjon iskolába.

Ugyanez a szempont áll a nemzeti színház többi tagjaira nézve is. A hírlapirodalom legnagyobb része Rossit mintakép gyanánt állítja föl, kitől színészeink sokat tanulhatnának. A „Reform“ azonban Rossit oly rossz színben iparkodik föltüntetni, hogy ha a „Reform“-ra hallgatnak, elmegy minden kedvök ettől a betanult fogásokon élőködő komediástól valamit is tanulni.

A hírlapirodalomnak azonban kötelessége a „Reform“ káros következményü törekvését lealézni, ne hogy színészeink kedvüket veszítsék a Rossitól való tanuláshoz, s nehogy a közönség zavarba jöjjön az egymással szemközt álló kritikai vélemények igazelműségé iránt. Fölszólalásunknak csak ez ezéjja. Ha ezt elértük, miattunk folytathatja a „Reform“ Rossi elleni hadjáratát, s legfőlebb csak mosolyogva fogunk fölkialtani: Brávó „Reform“!

Táviratok.

Páris, február 20. A bonapartista-bizottság azon meghívása folytán, melylyel a franciaikat a császári hercegnék márczius 16-dikára tervezett születési ünne-pélyéhez meghívják, — a belügyminiszter utasítja a me-gye-főnököket, hogy a nyilvános korteskedést e ezéjra meg ne tőrjék, nehogy a souverain nemzet-gyűlés hatá-rozata csorbát kapjon.

Singapore február 19. A hollandiai konsul jelenti: Az ellenséges vezérek erődi elfoglaltak; a hollandiaiak közül 3 meghalt, 13 megsebesült, a hollandiai tüzérség a csapatok egy részével elhagyta Atsint, a má-sik rész ott marad és megfogja erősiteni a mecsetet és a Kratot. Biztosítják, hogy az ostromzart a küszöbön levő passát szelek sem szakítandják félbe.

Washington, február 19. A senatus elvetette azon in-dítványt, melyszerint a nevezett bankok jegyforgalma érczalapon vagy kötvényeken fölemeltetnék.

Éjjel érkeztek.

Bács, február 20. A elnök tudatta a képviselőház-zal, miszerint az eddig még nem jelent képviselőket 14-én fölhívta, feleljenek meg képviselői tisztöknek. Kaminski indokolta elmaradását, miért egyheti szabadság időt kap-pott. — Walterskirchen a keresk. miniszter interpellálta a knittelfeld zapresic-i vasut tárgyában. — Megválaszta-tott az adó reform-bizottság, melynek tárgyalásain a kép-viselek jelen lehetnek. — Krzczanovicz felelőskévé után megkezdődött a hírlapbolyeg megszüntetése fölötti vita. — A törvényjavaslatot pártolják: Heinrich, Mildschuch, Meznik, Vosnjak, Umlauf, — ki e javaslatot a bizosít-tek megszüntetésére s a kolportage megengedésére sze-retné kiterjeszteni.

Ellene nyilatkozott Brestel, ki a pénzügyi tekente-tekre fektette a fősulyt, a pénzügyér ki hangsúlyozta, miszerint a kormány jelen helyzetben nem fogadhatja el a törvényjavaslatot, — a részletes vita névszerint szá-vazással 129 szóval 114 ellenében mellőztetik. Legköze-lebbi ülés kedden.

Szt-Petervár, február 20. Az osztrák császár és ma-gyar király ma Kronstadtba utazott. A nép lelkesülten fogadta. Megtekintette a technikai iskolát, a ezárlak osz-tályát, a tengerész-clubot, a Nagy Péter docket, s Con-stantin pánczélos erődöt. Tottleben tábornok volt a vezető. Ő felsége ezután Pétervárra indult vissza, hol résztvesz Tolstói miniszter bálján.

Közgazdaság.

Budapest, február 20.

Piaczi árak a fővárosban. A vásári fölügyelőség följegyzései szerint a legközelebb mult hetivásáron a föbb élelmiczkékkel árai ezek voltak: rozskenyér fontja 14 kr, marhahus 30—32 kr, sertéshus fontja 36 kr, bárány da-rabja 4 frt, malacz dbja 2 frt 40 kr, tyuk párja 1.20 kr, esibe párja 1.10 kr, kappan párja 2.30 kr, réceze p. 1.60 pulyka 5 frt 50 kr, disznósír fontja 44 kr, marhazsír 72 kr, vaj 65 kr, tojás darabja 4 kr, tej itezéje 10 kr, tejföl 40 kr, vöröshagyma fontja 8 kr, savanyu káposzta fontja 7 kr. Tüzelőszerek ára: bikkfa öle 16 frt 50 kr, tölgyfa 18. — szilfa 14 frt.

A budapesti gabna- és értéktözsderől február 20. A gabna árak csekély kínalat és gyenge vételkedv mel-lett erősen tartották magukat. A tözsden a hangulat ked-vező és a forgalom élénk volt. Eladattak magy. sorsjegyek 81.25, vasuti kölesönök 99.50, magyar hitel 155.50—154, magy. földhittel 57.50—59, anglo 35—34 municzipális 30—31.25, takaré- és hitel 63—62.50, franko 56—54.50; pesti közuti 348, hazai közp. takarékp. 84.50—82, buda-öbudai 37, budapesti fővárosi 2*1, zálogkölesön 36 frton. Valuták változatlanok. 20 frankos arany 8.92, es. arany 5.28, tallér 1.67.

Felelős szerkesztő: Huszár Imre.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1874. február 20-án.

Gabona-árak.		Vámmászánkint		Részvények.		Záloglevelek.		Magy. vasuti köles (120 frt ez.)	
Hang.	font	frt	frt	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva
Buza, bányási ó v. uj	83	7.85	7.80	315	Első magy. ált. biztosító-társaság	930.	935.	500	Első magyar serfözde
" " " "	85	7.90	8.	200	Haza	—	—	200	Sertészifaló
tiszav. " " "	87	—	—	300	Pannonia	355.	360.	200	Athenaeum
" " " "	83	7.80	7.80	100	Pesti bizt.	64.	65.	500	Pesti könyvnyomda
" " " "	85	8.	8.15	200	Hunnia	86.	90.	200	Egyesült magyar gőzhajó-társ.
pestm. " " "	87	—	—	800	Unió	185.	190.	500	Ganz-féle vasöntőde
" " " "	83	7.70	7.80	200	Pesti közuti vaspálya	348.	349.	200	Gschwindt-féle szeszgyár
" " " "	85	7.95	8.10	200	Budai	100.	105.	200	Börgyár
fehért. " " "	87	—	—	200	Budai hegyipálya	55.	60.	200	Gyapjamosóda
" " " "	83	7.90	8.	80	Municipális hitelintézet	30.75	31.	100	Salgó-tarjani kőszénbánya
" " " "	85	8.10	8.20	85	Angol-magyar bank	34.75	35.	200	Schlick-féle vasöntőde
" " " "	87	—	—	180	Magyar általános hitelbank	154.	154.25	200	Sőkuti kőbánya
bácskai " " "	83	—	—	200	Franco-magyar bank	54.	54.50	500	Első magyar szeszfinomító
" " " "	85	—	—	100	Magyar általános földhitel-társ.	59.	59.50	200	Alagut
				50	Takarék- és hitelgyűjtő	62.50	62.75		
				50	Buda-ó-budai népbank	36.50	37.		
				100	Iparbank	48.	50.		
Rozs 80 fnt után				200	Budai kereskedelmi és iparbank	180.	185.		
Árpa, malátá . 72 " "				500	Pesti kereskedelmi bank	732.	735.		
" abraknak 72 " "				200	Pesti iparbank	400.	405.		
Zab 60 " "				100	Budapesti kézművesbank	62.	64.		
Tengeri, bányási, mérője		4.70	4.75	70	Pesti együleti bank	38.	39.		
" másnemű " "		4.65	4.70	50	Hivatalnok hitelgyűjtő. I. em.	41.	42.		
Köles " " " "				80	Kisbirtokos hitelintézet	—	—		
Repcse, fekete 75 " "				100	Országos közp. takarékp. 5%	81.	81.50		
" bányai 62 " "				100	Pesti hazai	2525.	2550.		
				100	Budapesti fővárosi	181.	182.		
				100	Kőbányai takarékpénztár	58.	—		
				100	Külvárosi takarékpénztár	52.50	54.		
				40	Szentendrei takarékpénztár	42.	44.		
				60	Ujpesti takarékpénztár	40.	42.		
				500	Árpád malom	49.	51.		
				500	Blumfőle	37.	40.		
				200	Erzsébet	290.	295.		
				160	Luiza	113.	115.		
				200	Molnárak és sütők	151.	152.		
				500	Hengermalom	232.50	233.50		
				300	Victoria	795.	805.		
				100	Első budapesti	109.	110.		
				100	Budai gyárudvar	632.	635.		
				100	Pannonia	20.	22.		
						435.	440.		

H I R D E T É S .

Kilián Frigyes

m. k. egyetemi könyvtáros által Pesten, váczi-utza Drasche-féle házban megszerezhető:

HUGO VICTOR
legujabb regénye!
1793
vagy
a polgári háború.
Regény, írta HUGO VICTOR.
Ford. **Áldor I. és György A.**
Három kötet ára 5 frt.
Megrendeléseket **KILIÁN FRIGYES**
m. k. egyetemi könyvtáros Pesten, váczi-utca
Drasche-féle házban, elfogad. 3552

A díszes társalkodó,
vagyis
a világba termett ember.
Magában foglalja:

Az illem és udvariasság minden alkalmak- és viszonyokhoz mért szabályait, továbbá mindenféle társas-játékokat, meseterfogásokat, számfeladványokat, jóslatokat, élceket, énekeket, szavalmányokat, rejtett szókat, találós meséket, emlékevereket, alkalmi üdvözlőket, szerelmes leveleket, házassági ajánlatokat, felköszöntőket, virágnyelvet, a színek jelentését stb.

Negyedik tetemesen bővített és javított kiadás. 438 lap.
Ára kötve **1 frt 20 kr.**

Legujabb magyar
levelező vagyis tanácsadó

a társadalmi és a közélet minden körülményeiben és a kereskedői viszonyokban szükséges, hasznos és nélkülözhetetlen segédkönyv.

A helyesírás levélírásnál, mindennemű iratok, okiratok, keresetek, szóval mindennemű peres és nem peres ügyekbeni eljárásnál.

Irta **Kassay Adolf.**

382 lap. ára **1 frt.**

Legujabb és legteljesebb pesti
magyar és német házi titoknok

LEVELEZŐKÖNYV.

Hiv tanácsadó minden rendű és rangúak számára, mindennemű, a közönséges életben előforduló levelek szerkesztésében.

Hetedik tetemesen bővített és javított kiadás. 332 lap.

Ára **1 frt.**

NEVESSÜNK.

Eredeti adomák gyűjteménye a magyar életből.

Összegejté

VAS GEREBEN.

Második kiadás. 2 kötet, 638 lap. Ára **1 frt 50 kr.**

CZIGÁNY-ADOMÁK.

Közlő **VIG DEZSŐ.**

Második bővített kiadás, 110 lap. Ára **45 kr.**